

NORGES HØYESTERETT

Den 29. juni 2018 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Utgård, Normann og Berglund i

HR-2018-1295-U, (sak nr. 18-080240STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Ida Gjerseth)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over lovanvendelsen i sak om trygdebedrageri.
- (2) A ble 29. august 2017 tiltalt for overtredelse av bestemmelsene om trygdebedrageri i straffeloven (1902) § 270 første ledd nr. 2 og straffeloven (2005) § 371 bokstav b, og overtredelse av bestemmelsene om falsk forklaring i straffeloven (1902) § 166 første ledd og straffeloven (2005) § 221. Grunnlaget for tiltalen var:

"I perioden 10. september 2014 til 3. april 2016 i Stavanger innleverte hun meldekort til Meldekortsentralen elektronisk og unnlot å føre timer som var faktisk arbeidet hos X AS, Y AS og Z. Opplysningene på meldekortene dannet grunnlag for automatisk beregning og urettmessig utbetaling av til sammen kroner 93 942,-. Handlingen medførte tap eller fare for tap for NAV."

- (3) Stavanger tingrett avsa 7. november 2017 dom med slik domsslutning:

"A, født 00.0.1990, frifinnes."

- (4) Påtalemyndigheten anket tingrettens dom. Anken gjaldt bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet. Anken ble henvist til ankebehandling.

- (5) Gulating lagmannsrett avsa 13. april 2018 dom med slik domsslutning:

"A født 00.00.1990 dømmes for overtredelse av straffeloven 1902 § 270 første ledd, nummer 2 og § 166 første ledd og straffeloven 2005 § 371 bokstav

b og § 221 første ledd bokstav d, alt sammenholdt med straffeloven 1902 § 62 og straffeloven 2005 § 79 bokstav a, til en straff av fengsel i 25 – tjuefem – dager."

- (6) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder lovanvendelsen under skyldspørsmålet for tiltalens post I om trygdebedrageri. Hun har i korte trekk anført:
- (7) A har gitt opplysninger til NAV om at hun arbeidet og at hun var usikker på hvordan hun skulle fylle ut meldekortene. Når A i telefonsamtale med NAV og i andre forbindelser har opplyst om at hun har tatt deltidsarbeid, har hun ikke hatt vinnings hensikt. A har videre trodd at hun hadde krav på ytelsen. Det foreligger ikke forsett og vinnings hensikt når A trodde hun hadde krav på ytelsen.
- (8) *Påtalemyndigheten* er kjent med anken.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* viser til at A ble frifunnet i tingretten, men dømt i lagmannsretten. Hun har dermed ankerett, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum og Rt-2013-1068 avsnitt 10 til 13. Ankeretten innebærer at samtykke til ankebehandling ikke kan nektes med mindre Høyesteretts ankeutvalg enstemmig finner det klart at anken ikke vil føre frem.
- (10) A har anført at hun har gitt opplysninger til NAV om at hun har tatt deltidsarbeid, samt at hun trodde at hun hadde krav på pengene.
- (11) Både i tingretten og lagmannsretten erkjente A de faktiske forholdene. Ettersom hun ikke oppga til NAV at hun arbeidet hos X AS, Y AS og Z tjenester i perioden fra 10.9.2014 til 3.4.2016, mottok hun uriktige utbetalinger med til sammen kr 93.942. Lagmannsretten la til grunn at de objektive vilkårene for domfellelse var til stede.
- (12) Om de subjektive vilkårene for straff, uttaler flertallet i lagmannsrettens dom:

"Flertallet som består av de tre fagdommerne og meddommerne Grete Solvik-Olsen, Kari Anne Bergøy og Jarle Ferkingstad, finner bevist at tiltalte, ved å fylle ut og sende inn meldekortene som hun gjorde, visste at hun ga uriktige opplysninger til NAV, at hun holdt det for sikkert eller overveiende sannsynlig at hun da ville få utbetalt arbeidsavklaringspenger utover det hun hadde krav på og at dette ville påføre NAV tap eller fare for tap. Flertallet finner videre bevist at tiltaltes hensikt med å gi uriktige opplysninger på meldekortene, var å skaffe seg en slik uberettiget vinning."

- (13) Under bevisbedømmelsen har lagmannsretten gått grundig inn på tiltaltes forklaring, men fant å kunne se bort fra at en NAV-ansatt skulle ha opplyst at A skulle krysse av for nei på meldekortene, selv om hun hadde arbeidet. Flertallet festet heller ikke lit til at A oppfattet situasjonen slik. Det er blant annet vist til at hun tidligere hadde sendt inn meldekort, i perioden oktober 2012 til august 2013, hvor hun oppga arbeidede timer i periodene 20. mai til 2. juni, og 7. juni til 11. august 2013. Dette tilsa klart at hun kjente til regelverket. Lagmannsretten har også trukket frem at tiltalte på samme tid som hun var i arbeid, opplyste i møter med NAV at hun ikke følte seg klar for arbeidsmarkedstiltak. Avslutningsvis heter det:

"Etter en samlet vurdering av de ovennevnte omstendigheter er lagmannsrettens flertall ikke i tvil om at tiltalte i hele den aktuelle perioden bevisst ga uriktige opplysninger til NAV i den hensikt å skaffe seg arbeidsavklaringspenger som hun ikke hadde krav på. Flertallet er på samme grunnlag heller ikke i tvil om at tiltalte visste at dette ville påføre NAV tap eller fare for tap."

- (14) Etter ankeutvalgets syn er det ikke noe uriktig ved lagmannsrettens lovtolking eller ved bedømmelsen av forsett og vinnings hensikt. Utvalget bemerker at det for den del av forholdet som gjelder straffeloven (2005) § 371, er tilstrekkelig at forsettet omfatter at det oppnås en uberettiget vinning.
- (15) Høyesteretts ankeutvalg finner det enstemmig klart at anken ikke vil føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Ettersom ankeutvalget enstemmig heller ikke finner at anken gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett, gis det ikke samtykke til ankebehandling, jf. § 323 første ledd andre punktum.

S L U T N I N G :

Anken tillates ikke fremmet.

Kristin Normann
(sign.)

Karl Arne Utgård
(sign.)

Cecilie Østensen Berglund
(sign.)

Riktig utskrift: